

KRAJOWA IZBA RADCÓW PRAWNYCH

00-478 Warszawa, Aleje Ujazdowskie 18 lok. 4
tel. 22 821 99 71, 821 99 72, 626 82 49 • e-mail: kirp@kirp.pl • NIP: 526-10-43-011

Warszawa, dnia 14 stycznia 2020 r.

Stanowisko

Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych

w sprawie zasad ustalania wynagrodzenia radcy prawnego

I. Zagadnienie podlegające rozstrzygnięciu

W umowie o obsługę prawną klient wprowadził zapis o podziale kosztów zastępstwa procesowego 50/50 po ich wyegzekwowaniu od dłużnika. W związku z powyższym radca prawny powziął wątpliwość, czy w takiej sytuacji kierując pozwy do sądu, nie wprowadza Sądu w błąd, żądając zasądzenia kosztów zastępstwa w pełnej wysokości i czy nie powinien przedstawić w sądzie umowy, wskazując na regulację dotyczącą kosztów zastępstwa procesowego. Radca prawny zwrócił się z pytaniem, czy wyżej przedstawione zachowanie nie narusza zasad etyki radcy prawnego.

II. Analiza zagadnienia

Sposób ustalania wynagrodzenia radcy prawnego został uregulowany w Kodeksie Etyki Radcy Prawnego (dalej: KERP). Zgodnie z art. 36 ust. 1 KERP wynagrodzenie radcy prawnego obejmuje honorarium i wydatki, a jego wysokość lub sposób jego ustalenia powinny zostać uzgodnione z klientem przed przystąpieniem do świadczenia pomocy prawnej.

Ust. 2 art. 36 precyzuje, jakie czynniki powinny być brane pod uwagę przy ustalaniu wysokości honorarium radcy prawnego tj.: konieczny nakład pracy, wymagana specjalistyczna wiedza, umiejętności i odpowiednie doświadczenie, stopień trudności i złożoności sprawy, jej precedensowy bądź nietypowy charakter, miejsce i termin świadczenia usługi lub inne szczególne warunki wymagane przez klienta, znaczenie sprawy dla klienta, odpowiedzialność wiążąca się z prowadzeniem sprawy, utrata lub ograniczenie możliwości pozyskania innych klientów oraz rodzaj więzi z klientem.

Z kolei ust. 3 przedmiotowego artykułu stanowi, że radcy prawnemu nie wolno zawierać z klientem umowy, na mocy której klient zobowiązuje się zapłacić honorarium za prowadzenie sprawy wyłącznie w razie osiągnięcia pomyślnego jej wyniku, chyba, że co innego stanowią przepisy prawa. Radca prawny może natomiast zawrzeć z klientem przed ostatecznym rozstrzygnięciem sprawy umowę, która będzie przewidywała dodatkowe honorarium za pomyślny wynik sprawy. Oznacza to, że warunkowe wynagrodzenie należne radcy prawnemu w przypadku pomyślnego wyniku sprawy można przewidzieć w umowie, ale pod warunkiem, że będzie to wynagrodzenie dodatkowe.

W tym miejscu wskazać należy również na regulację art. 22⁴ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (dalej: u.r.p.), który wskazuje, że radca prawny jest uprawniony do dodatkowego wynagrodzenia w wysokości nie niższej niż 65% kosztów zastępstwa sądowego zasądzonych na rzecz strony przez niego zastępowanej lub jej przyznanych w ugodzie, postępowaniu polubownym, arbitrażu zagranicznym lub w postępowaniu egzekucyjnym, jeżeli koszty te zostały ściągnięte od strony przeciwnej. W państwowych jednostkach sfery budżetowej wysokość i termin wypłaty wynagrodzenia określa umowa cywilnoprawna. Zaznaczyć należy przy tym, że prawo do dodatkowego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 22⁴ ust. 2 u.r.p. przysługuje wyłącznie radcy prawnemu wykonującemu zawód na podstawie stosunku pracy.

Nie oznacza to jednak, że radca prawny na zasadzie swobody umów nie może zawrzeć z klientem umowy, na mocy której obok wynagrodzenia ryczałtowego za stałą obsługę prawną, przysługiwać mu będzie również w przypadku pozytywnego zakończenia sprawy wynagrodzenie stanowiące część zasądzonych i wyegzekwowanych kosztów zastępstwa procesowego. Taka sytuacja jest dopuszczalna na gruncie art. 36 ust. 3 KERP. Podobnie rozwiązanie takie zdaje się by dopuszczalne

w przypadku sprawy jednostkowej, w której radca prawny z klientem ustalili stawkę podstawową za prowadzenie sprawy i dodatkowe wynagrodzenie w przypadku pozytywnego jej zakończenia, określając je w odniesieniu (jako część) zasądzonych i wyegzekwowanych kosztów zastępstwa procesowego.

Natomiast za niedopuszczalne uznać należy ustalenie z klientem wynagrodzenia w ten sposób, że wynagrodzenie podstawowe i jedyne za prowadzenie sprawy stanowiłoby jakąś część zasądzonych i wyegzekwowanych kosztów zastępstwa procesowego. Po pierwsze takie wynagrodzenie zależne od wyniku sprawy stanowiłoby success fee, co jest niedopuszczalne na gruncie obowiązującego Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Ponadto w takim przypadku występowanie do sądu o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w wysokości wynikającej z przepisów rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców prawnych w sytuacji, gdy z góry wiadomo, że tylko połowa tych kosztów stanowi wynagrodzenie radcy prawnego, a pozostała część jest zyskiem klienta, naruszałoby art. 6 KERP tj. obowiązek wykonywania czynności zawodowych rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami.

Przewodniczący Komisji
Etyki i Wykonywania Zawodu KRRP
r. pr. Ryszard Wilmanowicz

